

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	TOTALITARNI REŽIMI IN SLOVENCİ (1941-1990)
Course title:	TOTALITARIAN REGIMES AND SLOVENES (1941-1990)

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Slovenski študiji I; 1. stopnja		3	6
Slovenian studies I; 1st degree		3	6

Vrsta predmeta / Course type Izbirni / Optional

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	-	30	-	-	65	5

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Manca Erzetič

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	slovenščina/Slovene angleščina/English
	Vaje / Tutorial:	slovenščina/Slovene angleščina/English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	Prerequisites:
/	/

Vsebina: _____ **Content (Syllabus outline):** _____

Dvajseto stoletje so – predvsem v Evropi – oblikovali trije totalitarizmi: fašizem, nacionalsocializem in komunizem. Glavni spoprijem, predvsem v Evropi, je bil med totalitarnimi strujami oz. vladami na eni strani in demokratičnimi strujami oz. vladami, ki so dopuščale drugačna mnenja, na drugi. Na slovenskem prostoru so bili prisotni vsi trije totalitarizmi: nacistični štiri leta (oz. če upoštevamo Slovence na Koroškem sedem let), fašizem 21. let (s Primorsko, ki je bila med vojnama pod Italijo), komunizem pa skoraj petdeset let. V središču predmeta je obravnava značilnosti totalitarizmov na slovenskih tleh, ki pa se postavijo tudi v širši evropski prostor.

Jugoslavija/Slovenija je bila do osamosvojitve, ki je bila hkrati tudi osvoboditev v pravem pomenu besede, totalitarna država. Razlikujemo dve obdobji, prvo, obdobje popolnega brezpravja ter najhujše fizične in psihične represije in drugo, ko se je obličje režima iz taktičnih razlogov nekoliko spremenilo in je nasilje izvajalo bolj prefinjeno.

The 20th century – particularly in Europe – was dominated by three totalitarian systems: Fascism, Nazism, and Communism. The main combat, particularly in Europe, was among the totalitarian groups and governments on one side and the democratic groups and governments, which allow different opinions, on the other. In Slovenia all three totalitarian systems were present: the Nazism four years (or considering the Slovenes in Carinthia seven years), Fascism 21 years (because the Littoral was under Italy between the two world wars), Communism almost fifty years. The main part of the lessons will deal with the characteristics of totalitarian systems on Slovenian ground, which in turn must be placed also into a wider European context.

Yugoslavia/Slovenia was until its independence, which at the same time represented liberation in the true sense of the word, a totalitarian state. There were two separate periods; the first one, which was the time of complete anarchy and the worst physical and psychological repression, and the second one, in which the regime for tactical reasons slightly altered its countenance and carried out acts of violence in a more subtle manner.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Arendt, Hannah, *Izvori totalitarizma*, Študentska založba, Ljubljana 2003.
- Courtois, Stéphane; Werth, Nicolas [et al.], *Črna knjiga komunizma: zločini, teror in zatiranje*, Mladinska knjiga: Ljubljana 1999.
- Griesser-Pečar, Tamara, *Razdvojeni narod. Slovenija 1941-1945. Okupacija, kolaboracija, državljanska vojna*, Mladinska knjiga: Ljubljana 2005 (kot žepnica 2007).
- Mikola, Milko, *Rdeče nasilje*, Celjska Mohorjeva družba: Celje 2012.
- Mlakar Boris, *Slovensko domobranstvo 1943-1945*, Slovenska matica: Ljubljana 2003
- Pirjevec Jože, *Jugoslavija 1918-1992*, Lipa: Koper 1995.
- Prunk Janko, *Slovenski narodni vzpon. Narodna politika 1768-1992*, Državna založba Slovenije: Ljubljana 1993.
- *Represivne metode totalitarnih režimov*, ur. Mateja Čoh Kladnik in Neža Strajnar, Študijski center za narodno spravo: Ljubljana 2012
- *Slovenska novejša zgodovina 1848-1992*, 2 knj., ur. Jasna Fischer in dr., Ljubljana 2005.

- *Temna stran meseca. Kratka zgodovina totalitarizma v Sloveniji, 1945-1990*, ed. Drago Jančar, str. Nova revija: Ljubljana 1998
- *Totalitarizmi – vprašanja in izzivi. Ob dvajsetletnici padca železne zavese v Evropi*, Študijski center za narodno spravo: Ljubljana 2009.
- Šturm Lovro, *Omejitev oblasti. Ustavna izhodišča javnega prava*, Libra: Zbirka za človekove pravice, Ljubljana 1998
- *Totalitarizmi na Slovenskem v 20. stoletju. Zbornik prispevkov z javne tribune z naslovom Zločini totalitarnih režimov, ki je potekala 8.aprila 2008 v prostorih EU v Bruslju*, Študijski center za narodno spravo: Ljubljana 2010.
- Vodopivec, Peter, *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*, Modrijan: Ljubljana 2006.
- Vodušek Starič, Jera, *Prevzem oblasti 1944-1946*, Mladinska knjiga: Ljubljana 1992.
- **Komel, Dean, *Totalitarium*, Nova revija: Ljubljana 2019.**
- **Možina, Jože, *Slovenski razkol: Okupacija, revolucija in začetki protirevolucionarnega upora*, Ljubljana: Medijske in raziskovalne storitve, J. Možina, 2019.**

Cilji in kompetence:

Slušatelji si pridobijo vednost o totalitarizmi in njihovem nastanku ter o položaju v katerem se tedaj znajdejo Slovenci, zaradi velikih sprememb v Evropi in svetu.

Študentje pridobijo kompetentnost razlikovanja med emancipacijskimi revolucijami in revolucijami v službi uveljavitve totalitarnih projektov.

Objectives and competences:

Students gain knowledge of totalitarian systems and how they gained power especially in Slovenia/Yugoslavia and also about the situation in which the Slovenes found themselves at the time of big changes in Europe and in the world. Students should be able to distinguish between totalitarian appearances and systems on one side and democratic systems.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent/študentka se seznanj s temeljnim lokom zgodovinskega razvoja v Sloveniji/Evropi v obdobju od 1941 naprej, s posebnim poudarkom na totalitarizme, ki so oblikovali 20. stoletje in si pridobi osnove za samostojno in kritično mišljenje o političnih konceptih, ki poskušajo doseči cilje z sredstvi, ki nasprotujejo temu, kar je zapisano v Splošni deklaraciji Združenih narodov o človekovih pravicah, kot o genocidu (9. 12. 1948), Pogodbi o Evropski uniji, Listini Evropske unije o temeljnih pravicah itd., predvsem pa tudi v slovenski ustavi. Kot tak je predmet eden od fundamentov seznanjanja s koreninami

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:
Student will be acquainted with the basic historical development in Slovenia/Europe in the period from 1941 till 1990, with particular emphasis on totalitarian systems, which formed 20th century and will get the basics for independent and critical view of political concepts, trying to achieve goals with means, contrary to what is stated in the United Nations' Declaration of Human Rights, the Convention nt of the Crime of Genocide (9. 12.1948), the Treaty of European Union, the Charter of Fundamental Rights of the European Union, etc. but also in Slovenian Constitution. As such, it is subject that helps to understand the roots of

demokracije.
 Udeleženec je usposobljen spoznati totalitarne pojave tudi v današnjem svetu in ustrezno ukrepati.
 Čeprav je predmet utemeljen zgodovinsko, daje znanje, ki je potrebno za delovanje sodobne demokracije.

democracy.
 The participant is qualified to meet the totalitarian phenomena even in today's world and take appropriate action.
 Although the subject base on historical knowledge, it gives knowledge, which is necessary for the functioning of a modern democracy.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

Frontalna oblika poučevanja
 Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
 Samostojno delo študentov
 e-učenje
 drugo (vpišite)

Metode (načini) dela:

Razlaga
 Razgovor/ diskusija/debata
 Delo z besedilom
 Proučevanje primera
 Igra vlog
 Druge vrste nastopov študentov
 Reševanje nalog
 Študijski obiski podjetij ipd.
 Vključevanje gostov iz prakse
 Udeležba na okrogli mizi, na konferenci

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

Frontal teaching
 Work in smaller groups or pair work
 Independent students work
 e-learning
 other

Teaching methods:

Explanation
 Conversation/discussion/debate
 Work with texts
 Case studies
 Role-play
 Different presentation
 Solving exercises
 Field work (e.g. company visits)
 Inviting guests from companies
 Attending round table and conference

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
 Weight (in %)

Assessment:

ustno izpraševanje pregled in ocenitev pisne naloge (seminarska naloga)	70% ustni izpit 30% seminarsko delo	Oral examination seminar paper, exam
Kriteriji za seminarsko nalogo: sposobnost interpretacije filozofskih tekstov, argumentacije, kritičnega	70% oral examination	The criteria for the seminar work: ability of the interpretation of philosophical works, argumentation and critical

stališča in aktualizacije	30% seminar paper	standpoint.
Kriteriji za ustni izpit: razumevanje obravnavane tematike (predavanja, študijska literatura).		The criteria for oral examination: comprehension of the subject matter is required (lessons, study literature)

Reference nosilca / Lecturer's references:

ERZETIČ, Manca. *Taborišče kot zona zla : hermenevtika pričevalca in literarnega izpričevanja*. Ljubljana: [Erzetič M. : magistrsko delo], 2014.

ERZETIČ, Manca. Vprašanje o zgodovinski umeščenosti človeške eksistence = La questione della collocazione storica dell'esistenza umana. *Annales : anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia*. [Tiskana izd.]. 2019, letn. 29, št. 4, str. 577-588, ilustr. ISSN 1408-5348. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2019/12/ASHS_29-2019-4_ERZETIC.pdf, DOI: [10.19233/ASHS.2019.38](https://doi.org/10.19233/ASHS.2019.38). [COBISS.SI-ID [513833858](#)]

ERZETIČ, Manca. Dying and death at war - concentration zone : the place of (special) dying. V: *Dying and Death in 18th - 21st Century Europe, International Conference, Four edition, Alba Iulia, Romania, 29th September - October 1st, 2011*, (Annales universitatis apulensis, ISSN 1453-9306). Alba Iulia: Universitatea. 2011, str. 229-238. [COBISS.SI-ID [513063298](#)]

ERZETIČ, Manca. Svjedok totalitarnoga sustava : dehumanizacija čovjeka u političkom logoru i poslije njega. *Tvrđa : časopis za književnost, umjetnost i znanost*, ISSN 1332-9146, 2016, št. 1/2, str. 249-258. [COBISS.SI-ID [513567362](#)]

ERZETIČ, Manca. Pričevanje o zgodovinski situaciji 20. stoletja - Boris Pahor. V: KLEINDIENST, Katja (ur.). *O slovenski književnosti v Italiji in Avstriji*. Ljubljana: Slovenska matica. 2017, str. 81-97. [COBISS.SI-ID [513676674](#)]

ERZETIČ, Manca. Ruska revolucija skozi prizmo Kosovelovega nazora in poezije. *Monitor ISH : revija za humanistične in družbene znanosti*, ISSN 1580-688X. [Tiskana izd.], 2018, letn. 20, št. 1, str. 123-137. [COBISS.SI-ID [1625741](#)]

ERZETIČ, Manca. Testimony of being human. V: MOVRIN, David (ur.), OLECHOWSKA, Elżbieta (ur.), SENEGAČNIK, Brane (ur.). *European humanism and its challenges : Ljubljana, September 8-9, 2017*. 1st ed. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 2017, str. 21-22, portret. [COBISS.SI-ID [65429090](#)]

ERZETIČ, Manca. *Pričevanjskost v filozofiji in literaturi v zgodovinski situaciji 20. stoletja : doktorska disertacija*. Ljubljana: [M. Erzetič], 2018. 265 str. [COBISS.SI-ID [68087650](#)]

Nosilka predmeta je organizirala vsebino *Jesenske šole 2020* z naslovom »TOTALITARIZEM SKOZI 20. STOLETJE: ZGODOVINSKI, DRUŽBENI, HUMANISTIČNI IN PRAVNI VIDIKI (Slovenija po treh totalitarizmih)«, 14.-18.09.2020; za študente Nove univerze je v sklopu JŠ 2020 izvedla tako

predavanje z naslovom »Totalitarna izkušnja in pričevanje« kot vodila okroglo mizo s pričevalci.